

Suomen maahanmuuttopolitiikan
toimintatapojen täyskäännös:

Kontrolloinnista kansainvälisten osaajien houkutteluun!

23.11.2021

Työperusteisen maahanmuuton toimintatapojen täyskäännös

- Siirretään Maahanmuuttoviraston työhön johtava luvitus työministerin suoraan johtovastuuseen ja luovutaan sisäministeriön ja työ- ja elinkeinoministeriön yhteisohjauksesta riittämättömänä toimenä.
- Vauhditetaan digitalisaation avulla maahanmuuttajien palveluita asiakaslähtöisiksi ja varmistetaan ajantasainen työlupien asiakasviestintä, jotta kansainväliset osaajat kokevat itsensä tervetulleiksi ja huomioiduiksi.

Työ- ja elinkeinoministeriölle tulee antaa selkeä johtovastuu kansainvälisten osaajien houkuttelusta. Suomeen tarvitaan viranomaisten asennemuutos maahanmuuton kontrolloinnista ihmisten palvelemiseksi.

Maahanmuuttoviraston keskeisenä toiminnan tavoitteena tulee olla osaavan työvoiman saaminen Suomeen. Tavoitteena tulisi olla monialainen palvelu, johon voidaan yhdistää työn- ja oleskeluluvan haku sekä helpottaa asettautumiseen liittyviä toimia Kanadan, Australian ja Uuden Seelannin esimerkkien mukaisesti. Ja kaiken tulisi tapahtua helposti ja digitaalisesti.

Kielenopetus kotoutumisen tukena

- Tarjotaan työssä oleville ulkomaalaisille laadukasta suomen ja ruotsin kielikoulutusta ajasta ja paikasta riippumatta.
- Edellytetään kansainvälisiltä opiskelijoilta pakolliset suomen tai ruotsin kurssit. Lisätään kielitutkintojen suoritushallintoja.

Suomenkielen osaaminen on tärkeää kansainvälisten osaajien työllistymisessä ja kotoutumisessa, vaikka lähes kaikki suomalaiset puhuvatkin englantia ja monia vieraita kieliä. Myös monissa tehtävissä työelämässä voidaan madaltaa kynnystä käyttää englantia ja parantaa valmiuksia rekrytoida ulkomaalaisia.

Suomen houkuttelevuuden lisäämiseksi ja asettautumisen tukena on perheiden tukena kuitenkin oltava tarjolla riittävät englanninkieliset palvelut kuten päivähoito- ja koulutuspaikat.

Suomeen työntekijöiksi tulleet sekä heidän perheenjäsenensä ovat nykyisin kaikkien kotoutumispalveluiden ulkopuolella. Heille on tarjottava kielikoulutusta Suomeen kiinnittymisen tueksi.

Myös ulkomaiset opiskelijat jäävät vaille riittävää suomen tai ruotsin kielen taitoa. Kielitaito edistää huomattavasti työllistymismahdollisuuksia tänne.

Työnhakuviisumi käyttöön ja yritysten palvelut päivitettävä

- Suomen tulee luoda uusi kansallinen viisumi työnhakua varten.
- Julkiset yrityspalvelut päivitettävä vastaamaan tavoitetta houkutella ulkomailta osaajia Suomeen – erityisesti pienille ja keskisuurille yrityksille tarvitaan kansainvälisen rekrytoinnin tukea
- Työnantajien sertifiointimahdollisuus tarvitaan vähentämään lupabyrokratiaa.

Ulkomaalaisia asiantuntijoita ja työntekijöitä tarvitaan kaikilla aloilla, kaikenkokoisissa yrityksissä ja kaikkialla Suomessa. Suomen vetovoima moniin muihin Euroopan maihin verrattuna ei ole hyvä. Työnhakuviisumi mahdollistaisi maahantulon, työnhaun sekä työnteon siihen asti, kunnes oleskelulupahakemus on ratkaistu. Viisumi ei mahdollistaisi kotikunnan tai asumiseen perustuvan sosiaaliturvan saamista Suomessa.

Kansainvälisten osaajien rekrytointi on vaativaa ja kallista, joten pienet ja keskisuuret yritykset hyötyisivät julkisista yrityspalveluista, jotka tukisivat ulkomaan rekrytoinneissa.

Työnantajien sertifiointilla voidaan vähentää oleskelulupien haussa tarvittavia selvityksiä ja liitteitä, kun työnantaja on etukäteen osoittanut huolehtivansa ja pystyvänsä huolehtimaan velvoitteistaan myös vastaisuudessa.

Veroedut Suomen houkuttelevuuden tueksi

- Otetaan käyttöön avainhenkilöiden lähdevero myös suomalaisille paluumuuttajille.
- Laajennetaan Suomeen muuttavien työntekijöiden ja perheenjäsenten muutto- ja asettautumiskustannusten verovapautta. Nyt perusvähennys on 50 %, mutta käytännössä verokohtelu monimutkaista ja vaikeasti ennakoitavaa.

Kansainvälisten osaajien houkuttelussa verotus on tärkeässä roolissa ja siksi Suomenkin on oltava kilpailukykyinen verotuksen osalta.

Suomeen muuttavat yritysten avainhenkilöt voivat valita verotusmuodokseen 32 % lähdeveron neljän vuoden ajaksi. Sama mahdollisuus tulee antaa myös suomalaisille paluumuuttajille, jotka tulevat takaisin Suomeen 3 vuoden ulkomaantyöskentelyn jälkeen.

Suomeen muuttavien työntekijöiden ja heidän perheenjäsentensä muutto- ja asettautumiskustannusten on oltava kokonaan vähennyskelpoiset tuloverotuksessa. Nyt perusvähennys on 50 %, mutta eri kustannusten verokohtelu hyvin kirjavaa.

Lisätiedot

Mikko Räsänen, asiantuntija, Työvoima- ja maahanmuuttopolitiikka, mikko.rasanen@ek.fi

Taina Susiluoto, johtaja, Osaaminen ja digi & HR
taina.susiluoto@ek.fi

Elinkeinoelämän
keskusliitto